

На основу члана 80. став 2. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, број 36/09),

Министар животне средине и просторног планирања, уз сагласност министра надлежног за послове саобраћаја, министра надлежног за послове рударства и енергетике и министра надлежног за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси

**ПРАВИЛНИК
О СПЕЦИЈАЛНИМ ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКИМ РЕШЕЊИМА
КОЈА ОМОГУЋАВАЈУ НЕСМЕТАНУ И СИГУРНУ
КОМУНИКАЦИЈУ ДИВЉИХ ЖИВОТИЊА**

Члан 1.

Овим правилником прописују се специјална техничко-технолошка решења која омогућавају несметану и сигурну комуникацију дивљих животиња, мере заштите и начин одржавања техничко-технолошких решења.

Члан 2.

Специјална техничко-технолошка решења могу бити: еколошки мостови, наменски изграђени пролази и прелази, тунели, пропусне цеви, јаркови, сигурносни и усмеравајући објекти, риблије стазе и лифтови и др., (у даљем тексту: еколошки прелази).

Члан 3.

Еколошки прелази одређују се на основу анализе еколошког стања и угрожености подручја, састава природне вегетације и кретања дивљих животиња нарочито у репродуктивном периоду, која се врши у поступку утврђивања услова заштите природе, односно процене утицаја на животну средину и чине саставни део акта којим се издају услови заштите природе, односно акта којим се врши процена утицаја на животну средину, у складу са посебним прописима.

Члан 4.

Врсте еколошких прелаза су:

- 1) прелази за водоземце и гмизавце;
- 2) прелази за мале дивље животиње;
- 3) прелази за крупне дивље животиње;
- 4) пејзажни мостови.

Члан 5.

Прелази за водоземце и гмизавце представљају тунеле са усмеривачима кретања ка отвору на оба краја.

Отвор прелаза из става 1. овог члана може бити кружног, правоугаоног или елиптичног облика, чији пречник варира у односу на дужину тунела, тако што се минималне вредности пречника крећу од 0,4-1,2 м, односно 0,4 x 0,4 м до 1,2 x 1,0 м (ширина пута висина) на дужини од 10 до 40 м.

Усмеривачи кретања постављају се на руб тунела, вертикално, минималне висине од 50 цм.

Члан 6.

Прелази за мале дивље животиње (ласице, јеж, видра, јазавац, лисица, зец, итд.), могу бити искључиво подземни прелази, округлог или правоугаоног облика, чије се димензије прилагођавају врсти животиње којој су намењени, а на обе стране прелаза поставља се заштитна ограда, која спречава животињама прилаз на саобраћајницу и чија минимална дужина износи је 100 -500 м.

Минималне вредности димензија из става 1. овог члана могу бити од 0,6м или 0,6 x 0,6м (ширина пута висина) до 2 м или 2 x 1,8 м, у случају ако дужина износи 15 – 30 м, а минимална .

Члан 7.

Прелази за крупне дивље животиње (дивља свиња, срна, итд.) могу бити надземни и подземни, у зависности од висинске предиспозиције саобраћајница.

Минималне димензије надземних прелаза износе 10- 20 м, а заштитна ограда се поставља са обе стране до и од почетка прелаза. Целом дужином прелаза поставља се непровидна, затворена ограда од дрвених облица или вертикалних дрвених летви (панели), минималне висине од 1,4 м, која елиминише или смањује негативне утицаје буке и светлосних снопова са саобраћајнице и спречава пад животиња. Трава и жбунасте врсте биљака које се саде на надземним пролазима по свом просторном заузећу не могу прелазити 50 % од укупне ширине прелаза

Подземни прелази установљавају се на основу индекса слободног простора, који се одређује на основу следеће фотрмуле:

$$\text{ИСП} = \text{ШО} \times \text{ВО} / \text{Д} \quad \text{где је,}$$

ИСП = Индекс слободног простора

ШО= ширина отвора

ВО= висина отвора

Д= дужина.

Димензија подземног прелаза је адекватно установљена ако је индекс слободног простора једнак или већи од 1,5. Минимална висина отвора износи 2,5 - 4 м, а ширина 10 – 20 м. Функција оваквих прелаза ефикасна је једино у случају ако се постави заштитна ограда.

Подземни прелази не могу да служе за одвођење подземних или атмосферских вода и ниво прелаза не може бити трајно под водом, поготово током периода миграције

Надземни прелази имају предност у односу на подземне, али ако се изврши адекватно димензионирање и одржавање околине са истом ефикасношћу могу се постављати и подземни прелази.

Члан 8.

Пејзажни мостови омогућавају прелаз дивљих животиња и њихова основна функција је очување интегритета еколошки значајних подручја која су испресецана. Препоручена минимална ширина пејзажних мостова износи 40 метара.

Изградња пејзажних мостова је оправдана у случају да се приликом трасирања саобраћајница не могу заобићи еколошки значајна подручја.

Члан 9.

Еколошки прелази означавају се информативним знаком израђеним у складу с посебним прописима, а могу бити постављени уз саобраћајницу, на сам прелаз или на удаљености од 300 м од прелаза.

Еколошки прелази се одржавају на начин којим се трајно обезбеђује њихова намена, њихово несметано коришћење и заштита миграторних врста, а одржавање вегетације у оптималном стању врши се у радијусу од најмање 300 метара од еколошког прелаза..

Члан 10.

У циљу заштите миграторних врста електране на ветар изнад 50 MW инсталисане снаге треба да буду опремљене тако да обезбеде континуално праћење прелаза птица и слепих мишева изнад територије коју заузима електрана на ветар.

Члан 11.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број: 110-00-100/2010-03

У Београду, 30.септембра 2010. године

Министар,

др Оливер Дулић, с.р.